

nantsminister, og som jeg derfor skal tillade mig at fremhæve. Naar man nemlig betragter Forslaget, er det tvivlsomt, om de ærede Forslagsstillere have tænkt paa den Skat, der svares til Staten, og som hedder Hartkornstiendestkat. Jeg ser ikke, den er nævnt i Forslaget, og der er flere Udtryk i samme, som ere saaledes stillede hen, at det er mig umuligt at se, om der har været tænkt derpaa; jeg tilstaar, jeg har haft en Mistanke om, at de Herer havde glemt den. Jeg vil tilføje, at dette er et meget vigtigt Punkt; thi Staten har en betydelig Indtægt af Hartkornstienden. Der er Lovbestemmelser herom, som ere fuldstændig klare og bestemte, og hvortil der selvfølgelig maa tages Hensyn. (Gad: Der er tænkt derpaa!) Ja, naar de Herer altsaa have tænkt derpaa, undrer det mig, at de ikke have tænkt paa at indføre nogle Bestemmelser i Lovforslaget, der synes uundgaelig nødvendige, naar man vil afløse Tienden. Et Salg af Tiender kjende vi godt, og der er Bestemmelser for, hvorledes det da gaar med Hartkornstiendestkatten, men Afløsning af Tiende have vi ikke før kjendt, og vi have ingen Bestemmelser for, hvorledes der i saa Henseende skal gaa frem. (Gad: Der er Bestemmelser derom!) Ja, tillad mig, jeg skal strax gjøre dette tydeligt. Jeg ser godt, at de Herer ville henseende dette Forhold til de Byrder, der paahvile Tiendeieren, men sæt, at Tiendeieren og Tiendeyder efter Lovforslaget træffe en direkte Overenskomst, hvorefter Afløsning finder Sted, og at Tienden altsaa forsvinder; man tager da Skatteobjektet bort, og Skatten er altsaa ogsaa borte. Naar den Tiendom, hvoraf en Skat svares, er forsvundet ud af Verden, kan der ikke længere svares Skat af den; det er soleklart. (Gad: Man kan jo taxere!) Ja, de Herer ville maaske finde paa forskjellige Udveje, og det kan være overmaade rigtigt, men de ville ikke fortænke mig i, at jeg siger, det er tvivlsomt, om de have tænkt derpaa, naar Lovforslaget ikke har givet disse Regler. Jeg skal anføre et andet Exempel. Endel af de Tiendeskatter, vi have, ere i Form af, hvad man kalder matriculeret Tiendehartkorn; ja, det er en kjedelig og indviklet Historie, men jeg maa dog forklare Sagen ganske kort.

Medens Skatten ellers hviler paa det tiendeydende Hartkorn i Almindelighed, hviler den enkelte Steder under Tet paa hele Sognets Hartkorn, saaledes at der ikke betales saa og saa Meget af hver Tonde Hartkorn, men saa og saa Meget af det hele Sogns Hartkorn. Sognet er matriculeret til saa og saa mange Tønder Tiendehartkorn, og af disse udredes der en vis Skat til Statskassen; den hele fuldstændige Tiende danner altsaa et samlet Skatteobjekt. Naar efter denne Lov hver enkelt Tiendeyder skal kunne afløse sin Tiende, hvorledes gaar det da i dette Tilfælde med Skatten? Der maa naturligvis være Regler for, hvorledes Staten skal komme til Skatten, hvorledes denne skal indkomme, hvorledes den skal betales og ansættes o. s. v.; det er uundgaeligt (Modsigelse af Gad). Ja, de Herer maa undskyldte, men Regler maa det være. Der er endnu et Ord. De Herer, som kjende saa godt til vor Skattelovgivning, ville vide, at Skatten, der gives af det tiendeydende Hartkorn, er forskjellig, eftersom Tienden opkræves i Kjørven, eller den er ansat til et vist Beløb i Korn, enten in natura eller efter Kapitelstarten, eller den er ansat til et vist Beløb i Penge. Hvorledes skal denne Skat blive, naar den i Fremtiden afløses? Derom er der heller ikke truffet nogen Bestemmelse, og det angaar dog et temmelig vigtigt pekuniært Spørgsmaal; thi der er meget stor Forskjel paa, om Tienden forvandles til en fast Sum i Penge, eller om den betales i Korn efter Kapitelstart. Dette er altsaa ogsaa en Side af Sagen, som jeg vil tillade mig at anbefale til de Herers fremtidige Overveelse. Jeg vil kun i Parenthes indskyde, at Forholdet forsaavidt er bedre med Hensyn til Præstetienden end med Hensyn til andre Tiender, som kun ere skattefrie ifølge Lov af 1850 om Udligning og Sammenbringning af adskillige Skatter. Derved bortfaldt de Byrder, som tidligere havde hvilet paa Præstetienden, og den er altsaa fri for Tiendehartkornsskatten; men ifølge den oprindelige Lov, jeg tror af 1821, i Hensyn til hvilken Præsterne bleve fri for at svare den egentlige Hartkornsskat, er den kun fri, saalænge den anvendes til Præsternes Sønning. Naar imidlertid Præstetienden — saa